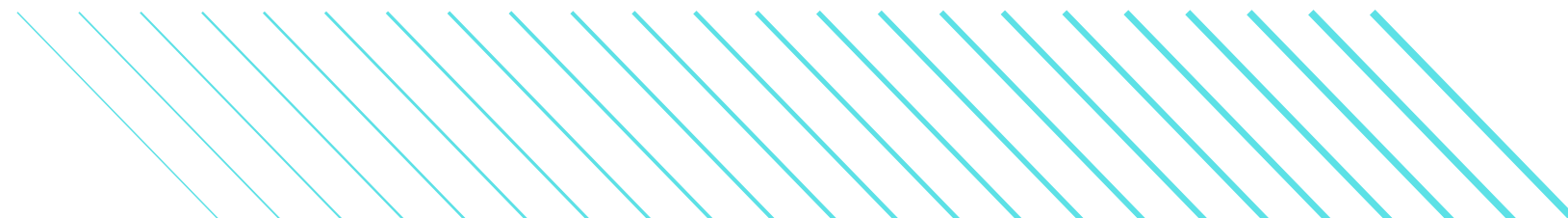

**RELIGIOUS HERITAGE CONSERVATION
AS A CONTEMPORARY AREA FOR PROFESSIONAL DEVELOPMENT**

ΣΕΡΒΙΑ **ΜΑΘΗΜΑ 3**

Θρησκευτικά μνημεία του Βελιγραδίου

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ ΜΝΗΜΕΙΑ ΤΟΥ ΒΕΛΙΓΡΑΔΙΟΥ

Θρησκευτικά μνημεία (ναοί και μοναστήρια) του Βελιγραδίου, ιστορία, αρχιτεκτονική, τοιχογραφίες, φορητές εικόνες και κατάσταση συντήρησής τους :

1. Temple Of Saint Sava
2. Cathedral of Saint Minas
3. Church Museum
4. Crusedol Monastery
5. Grgeteg monastery
6. Saint Nicolas Cathedral

ΚΑΘΕΔΡΙΚΟΣ ΝΑΟΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΣΑΒΒΑ

Καθεδρικός ναός του Αγίου Σάββα

Ο Καθεδρικός ναός του Αγίου Σάββα είναι Ορθόδοξη Εκκλησία στο Βελιγράδι της Σερβίας. Σήμερα είναι ο μεγαλύτερος ορθόδοξος ναός των Βαλκανίων. Είναι κτισμένος στο κέντρο του Βελιγραδίου, στη θέση που εικάζεται πως βρισκόταν ο τάφος του Αγίου Σάββα, στον οποίο είναι αφιερωμένος ο ναός. Ο Αγ. Σάββας είναι ο ιδρυτής της Σερβικής Ορθόδοξης Εκκλησίας. Το λειψανό του κήκε το 1595 από τον Σινάν Πασά.

ΚΑΘΕΔΡΙΚΟΣ ΝΑΟΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΣΑΒΒΑ

Καθεδρικός ναός του Αγίου Σάββα

Το μήκος του ναού είναι 91 μέτρα. Έχει σταυροειδές σχήμα. Έχει συνολικά 4 επίπεδα και μια επιπλέον κρύπτη (υπόγειος χώρος) κάτω από τον κυρίως Ναό, σε βάθος 7 μέτρων. Υπάρχουν 3 στοές με συνολική έκταση 1.444 τετραγωνικών μέτρων, στις οποίες στέκεται η χορωδία. Το ύψος του ναού από το κέντρο του μέχρι τον κεντρικό θόλο είναι 65 μέτρα.[3] Τόσο εξωτερικά όσο και εσωτερικά ο Ναός μοιάζει με την Αγία Σοφία της Κωνσταντινούπολης

ΚΑΘΕΔΡΙΚΟΣ ΝΑΟΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΣΑΒΒΑ

Καθεδρικός ναός του Αγίου Σάββα

Στον κεντρικό του θόλο (τρούλο) ,ο οποίος έχει βάρος 4050 τόνους και καλύπτεται από χαλκό, υπάρχει ένας τεράστιος επίχρυσος σταυρός που φαίνεται από όλο το Βελιγράδι. Έχει εμβαδών 700 τετραγωνικών μέτρων και η έκτασή του είναι 34 μέτρα. Εκτός από τον κεντρικό θόλο υπάρχουν άλλοι 13 θόλοι μαζί με 5 άλλους ημιθόλους και άλλους 5 μικρούς θόλους πίσω από το ιερό. Ο Ναός έχει 4 καμπαναριά όπου υπάρχουν 49 καμπάνες. Η κεντρική πόρτα του ναού είναι δίφυλλη από βελανιδιά. Το συνολικό ύψος του εξωτερικού ανέρχεται σε 80 μέτρα. Το εξωτερικό της εκκλησίας είναι επενδυμένο με λευκό μάρμαρο και γρανίτη. Η κατασκευή του αποπερατώθηκε το 2004

ΚΑΘΕΔΡΙΚΟΣ ΝΑΟΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΣΑΒΒΑ

Καθεδρικός ναός του Αγίου Σάββα

Το εσωτερικό του ναού είναι ακόμα υπό ανέγερση. Φιλοτεχνούνται ψηφιδωτά ανάμεσα στα οποία συγκαταλέγεται και το πλέον μεγαλύτερο ψηφιδωτό του κόσμου. Μόλις ολοκληρωθεί το εσωτερικό, η ανέγερση του Ναού θα έχει περατωθεί πλήρως

ΚΑΘΕΔΡΙΚΟΣ ΝΑΟΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΣΑΒΒΑ

Ω ШЕСТАГО ЖЕ
ЧАСА ТМЯ БЫСТЪ
ПО ВСЕХЪ ЗЕМЛЯМЪ
ДО ЧАСА ДЪВЪ
ТАГОУ!

ΚΑΘΕΔΡΙΚΟΣ ΝΑΟΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΣΑΒΒΑ

ΚΑΘΕΔΡΙΚΟΣ ΝΑΟΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΜΙΧΑΗΛ ΤΟΥ ΑΡΧΑΓΓΕΛΟΥ

Ο Καθεδρικός Ναός του Αγίου Μιχαήλ του Αρχαγγέλου είναι Σερβορθόδοξος Χριστιανικός ναός στο κέντρο του Βελιγραδίου στη Σερβία. Εκεί υπήρχε και παλαιότερος ναός, αφιερωμένος στην Αγία Αψίδα. Είναι ένα από τα σημαντικότερα σημεία λατρείας στη χώρα.

Είναι ευρέως γνωστός στους κατοίκους ως Saborna crkva (Ο Καθεδρικός).

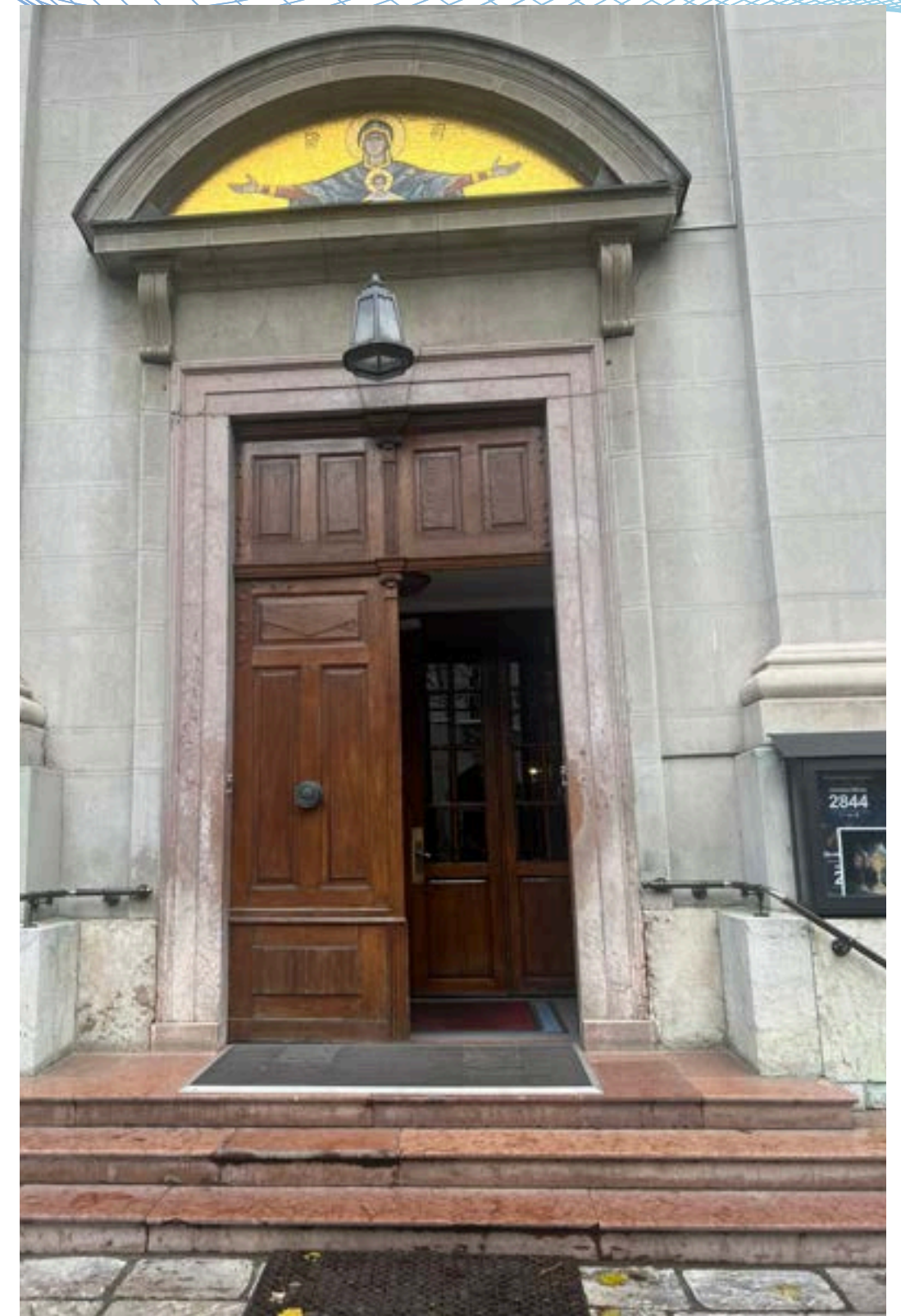
ΚΑΘΕΔΡΙΚΟΣ ΝΑΟΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΜΙΧΑΗΛ ΤΟΥ ΑΡΧΑΓΓΕΛΟΥ

Ο ναός είναι προστατευόμενο κτίριο 1ου βαθμού από το 1979. Με την αρχιτεκτονική του, τα έργα τέχνης και τον πλούσιο θησαυρό του αποτελεί εντυπωσιακό πολιτιστικό μνημείο. Πρόκειται για ανεκτίμητο ιστορικό μνημείο του Σερβικού τομέα του Βελιγραδίου από το πρώτο μισό του 19ου αιώνα, και έγινε θρησκευτικό, διοικητικό και πολιτιστικό κέντρο της γύρω περιοχής. Την εποχή που οι νέες κοινωνικές και πολιτικές δομές αναπτυσσόταν αργά, ο Καθεδρικός ναός έγινε κέντρο υποστήριξης της ανεξαρτησίας από τον Τουρκικό συγκεντρωτισμό μέχρι την τελική απελευθέρωση από τον Οθωμανικό ζυγό.

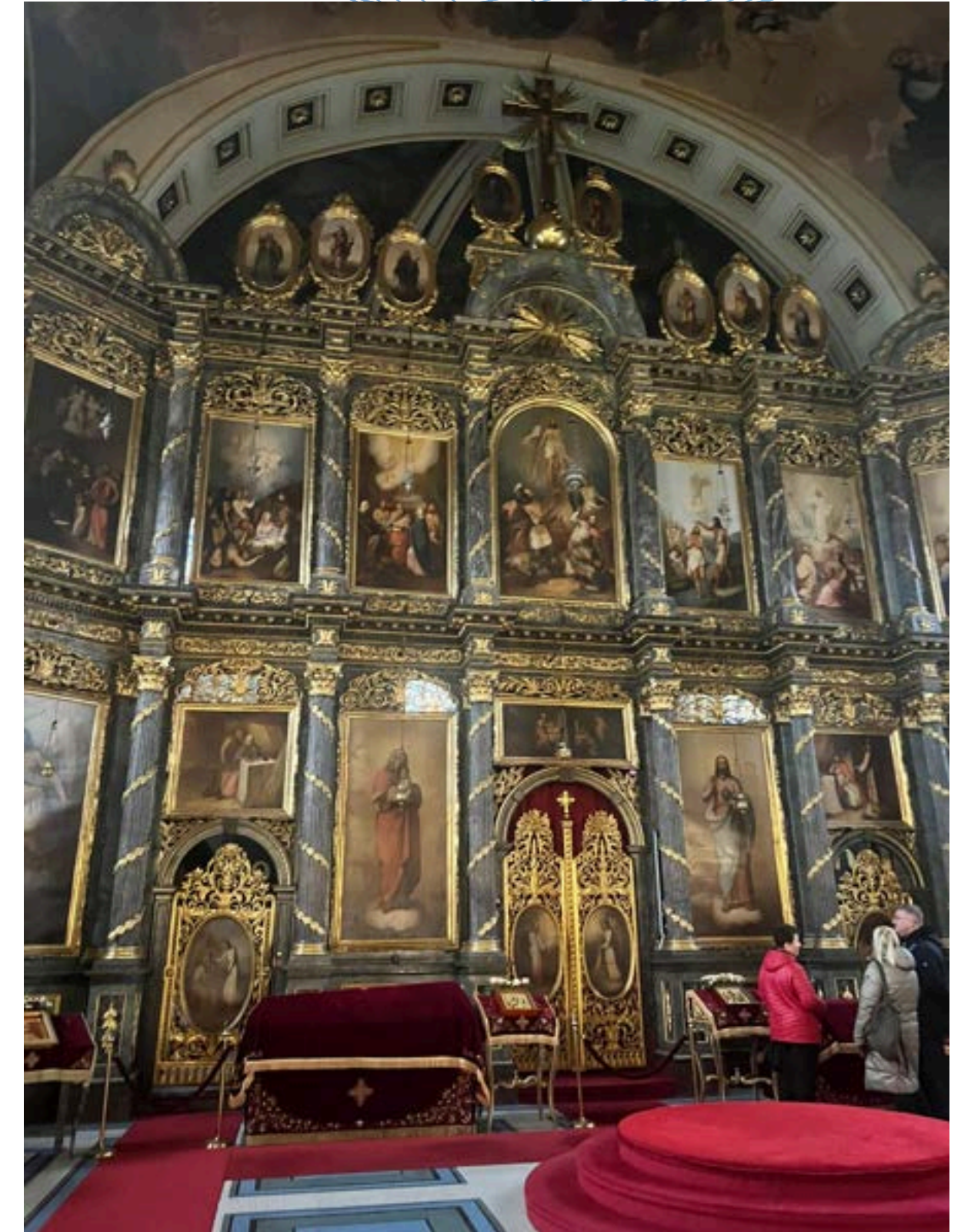
ΚΑΘΕΔΡΙΚΟΣ ΝΑΟΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΜΙΧΑΗΛ ΤΟΥ ΑΡΧΑΓΓΕΛΟΥ

Ο κύριος ναός έχει απλή κατασκευή με ημικυκλική αψίδα στην ανατολική πλευρά και νάρθηκα στη δυτική, πάνω από τον οποίο βρίσκεται το καμπαναριό. Ο εσωτερικός χώρος χωρίζεται στο ιερό, τον κύριο ναό και τον νάρθηκα όπου βρίσκονται το βαπτιστήριον και οι σκάλες που οδηγούν στο καμπαναριό. Η νότια πρόσοψη που είναι διαφορετική από τη βόρεια, έχει απλό σχέδιο και για τον ίδιο σκοπό η δυτική πρόσοψη τονίζεται από διακριτή πύλη και πλατιά σκαλοπάτια. Η αρχιτεκτονική του Καθεδρικού ναού υιοθέτησε τις αναλογίες και τις προδιαγραφές των νεοκλασικών ναών με ξεχωριστό καμπαναριό που κτίστηκαν την ίδια περίοδο στην Αυστρία. Ο λίγο παλαιότερος Καθεδρικός Ναός του Σρέμσκι Καρλόβτσι (1758), που ανήκει στην ίδια κατηγορία, μπορεί να θεωρηθεί πως ήταν πρότυπο. Η αρχιτεκτονική του ναού αυτού χρησιμοποιήθηκε αρκετά ως μοντέλο για τα θρησκευτικά κτίρια κατά τη βασιλεία του Μίλος.

ΚΑΘΕΔΡΙΚΟΣ ΝΑΟΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΜΙΧΑΗΛ ΤΟΥ ΑΡΧΑΓΓΕΛΟΥ

Ο κύριος ναός έχει απλή κατασκευή με ημικυκλική αψίδα στην ανατολική πλευρά και νάρθηκα στη δυτική, πάνω από τον οποίο βρίσκεται το καμπαναριό. Ο εσωτερικός χώρος χωρίζεται στο ιερό, τον κύριο ναό και τον νάρθηκα όπου βρίσκονται το βαπτιστήριο και οι σκάλες που οδηγούν στο καμπαναριό. Η νότια πρόσοψη που είναι διαφορετική από τη βόρεια, έχει απλό σχέδιο και για τον ίδιο σκοπό η δυτική πρόσοψη τονίζεται από διακριτή πύλη και πλατιά σκαλοπάτια. Η αρχιτεκτονική του Καθεδρικού ναού υιοθέτησε τις αναλογίες και τις προδιαγραφές των νεοκλασικών ναών με ξεχωριστό καμπαναριό που κτίστηκαν την ίδια περίοδο στην Αυστρία.

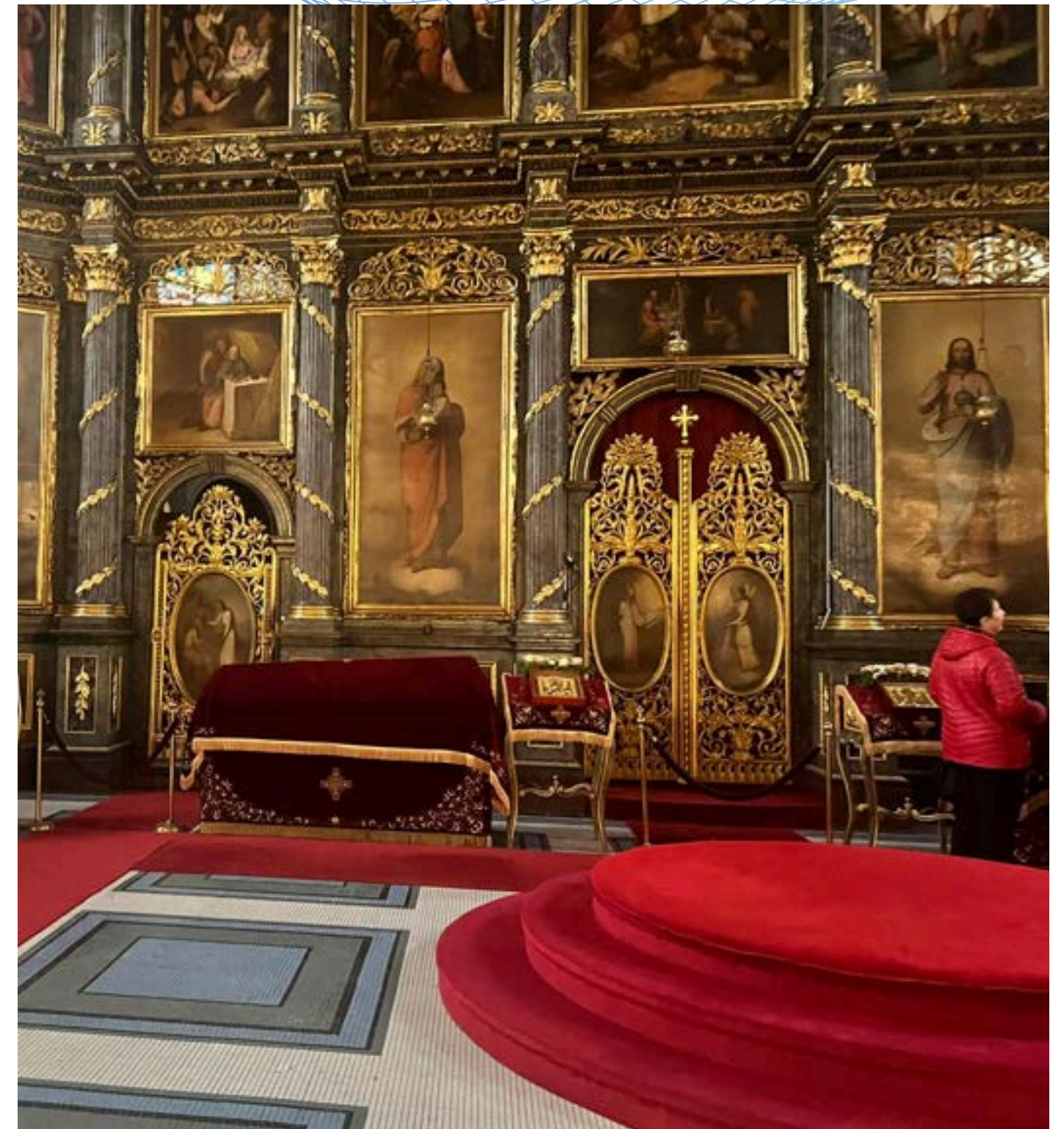

ΚΑΘΕΔΡΙΚΟΣ ΝΑΟΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΜΙΧΑΗΛ ΤΟΥ ΑΡΧΑΓΓΕΛΟΥ

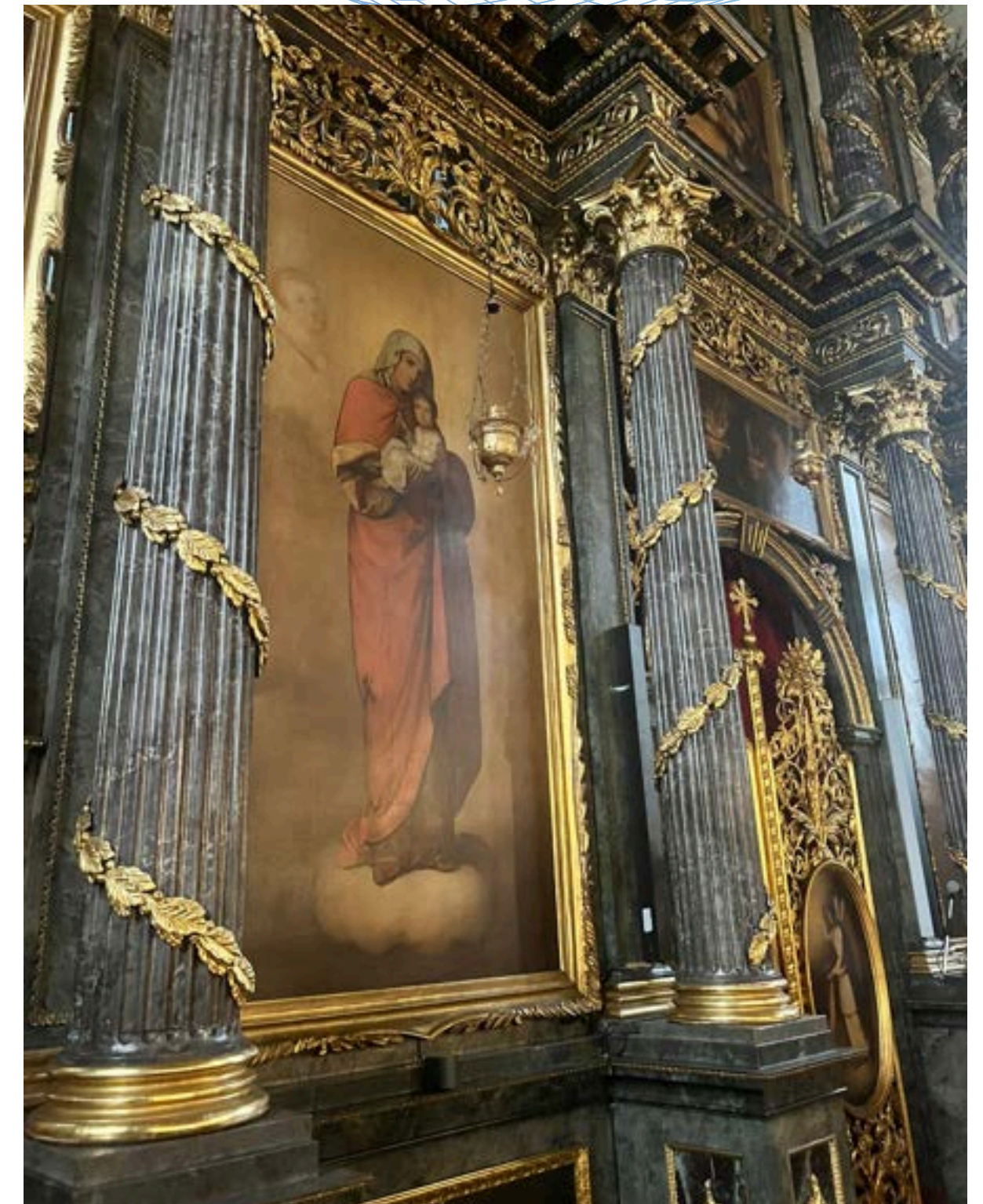
Η διακόσμηση των εσωτερικών χώρων έγιναν μετά την ολοκλήρωση της κατασκευής του ναού. Ο δήμος του Βελιγραδίου προσέλαβε γλύπτη, χαράκτη και χύτη, τον Ντιμίτριε Πέτροβιτς (1799-1852),

Η εικονογράφηση του Καθεδρικού Ναού ανατέθηκε σε έναν από τους γνωστότερους Σέρβους ζωγράφους, τον Ντιμίτριε Αβράμοβιτς (1815-1855), ο οποίος εικονογράφησε 18 μεγάλες συνθέσεις και περίπου 15 αγιογραφίες κατά την περίοδο από το 1841 έως το 1845.

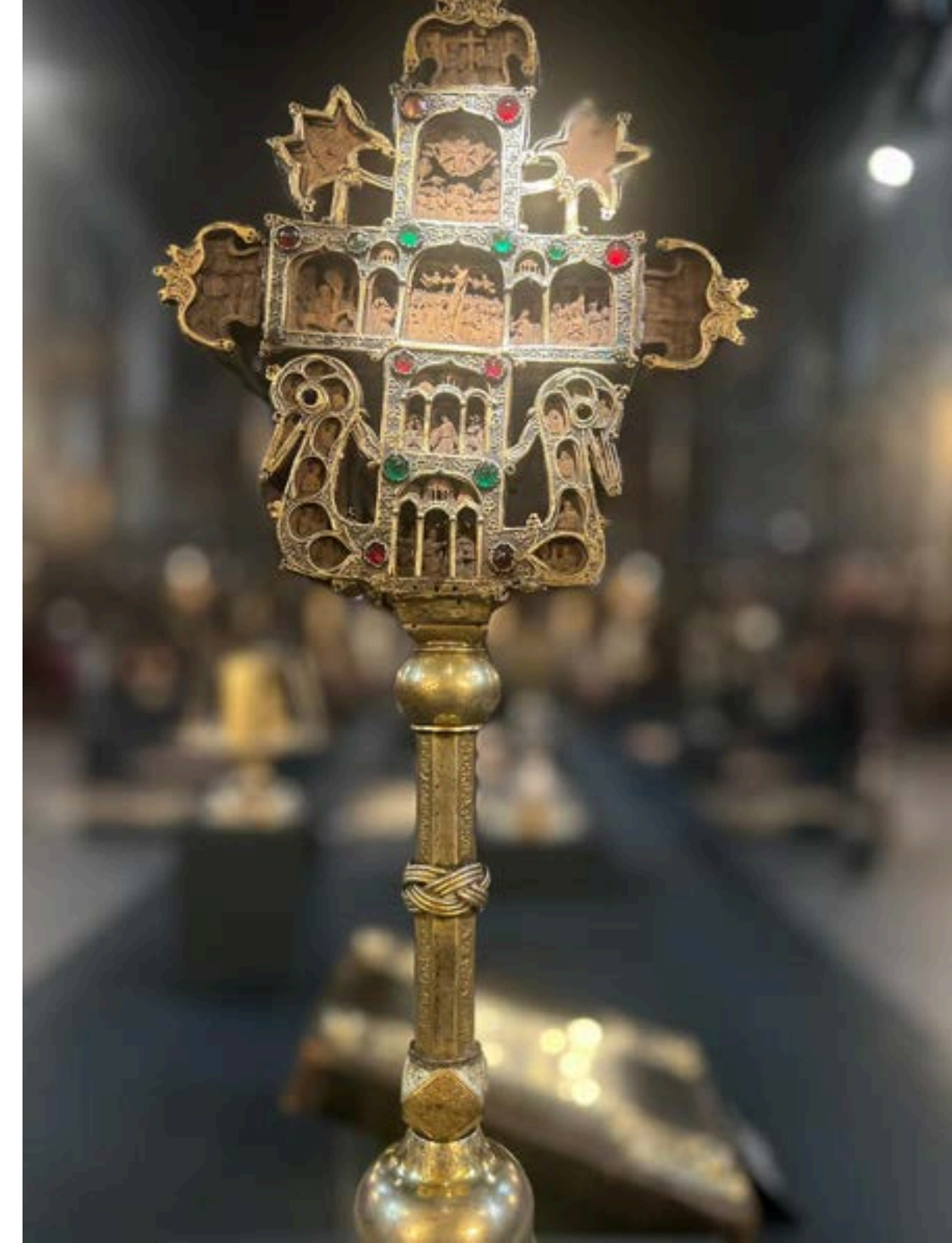
Επίσης σημαντικής αξίας είναι τα χαρακτηριστικά έργα στο εικονοστάσιο, στον άμβωνα και το θησαυροφυλάκιο, όπου φυλάσσονται αντικείμενα από τον 18ο και 19ο αιώνα με σημαντική ιστορική και πολιτιστική αξία.

ΚΑΘΕΔΡΙΚΟΣ ΝΑΟΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΜΙΧΑΗΛ ΤΟΥ ΑΡΧΑΓΓΕΛΟΥ

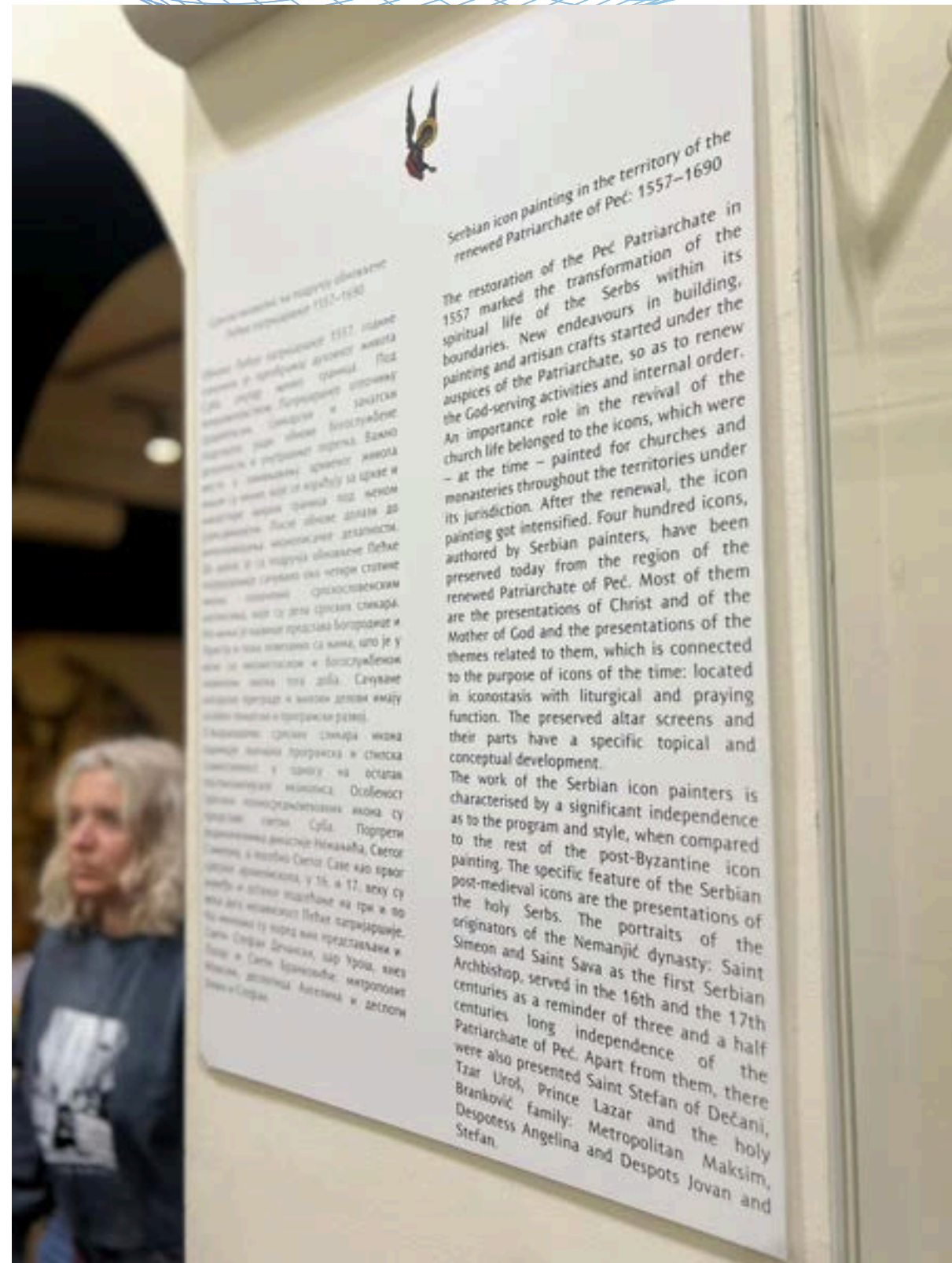
ΚΑΘΕΔΡΙΚΟΣ ΝΑΟΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΜΙΧΑΗΛ ΤΟΥ ΑΡΧΑΓΓΕΛΟΥ

ΚΑΘΕΔΡΙΚΟΣ ΝΑΟΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΜΙΧΑΗΛ ΤΟΥ ΑΡΧΑΓΓΕΛΟΥ

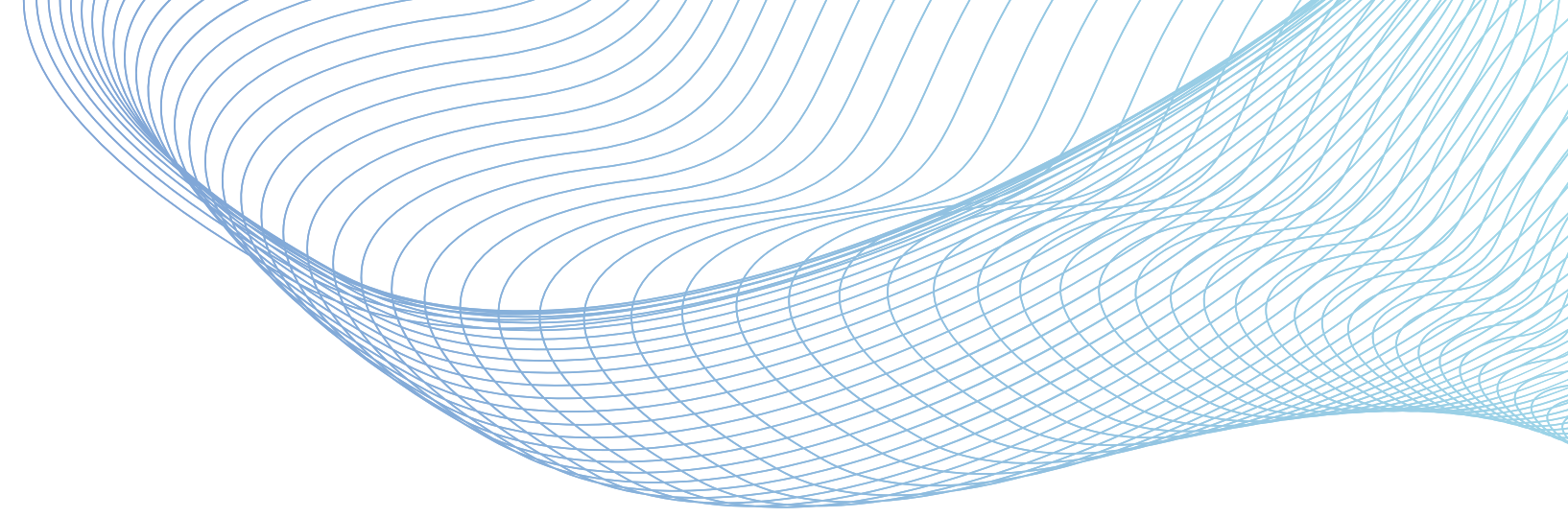
ΜΟΥΣΕΙΟ ΣΕΡΒΙΚΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

ΜΟΥΣΕΙΟ ΣΕΡΒΙΚΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

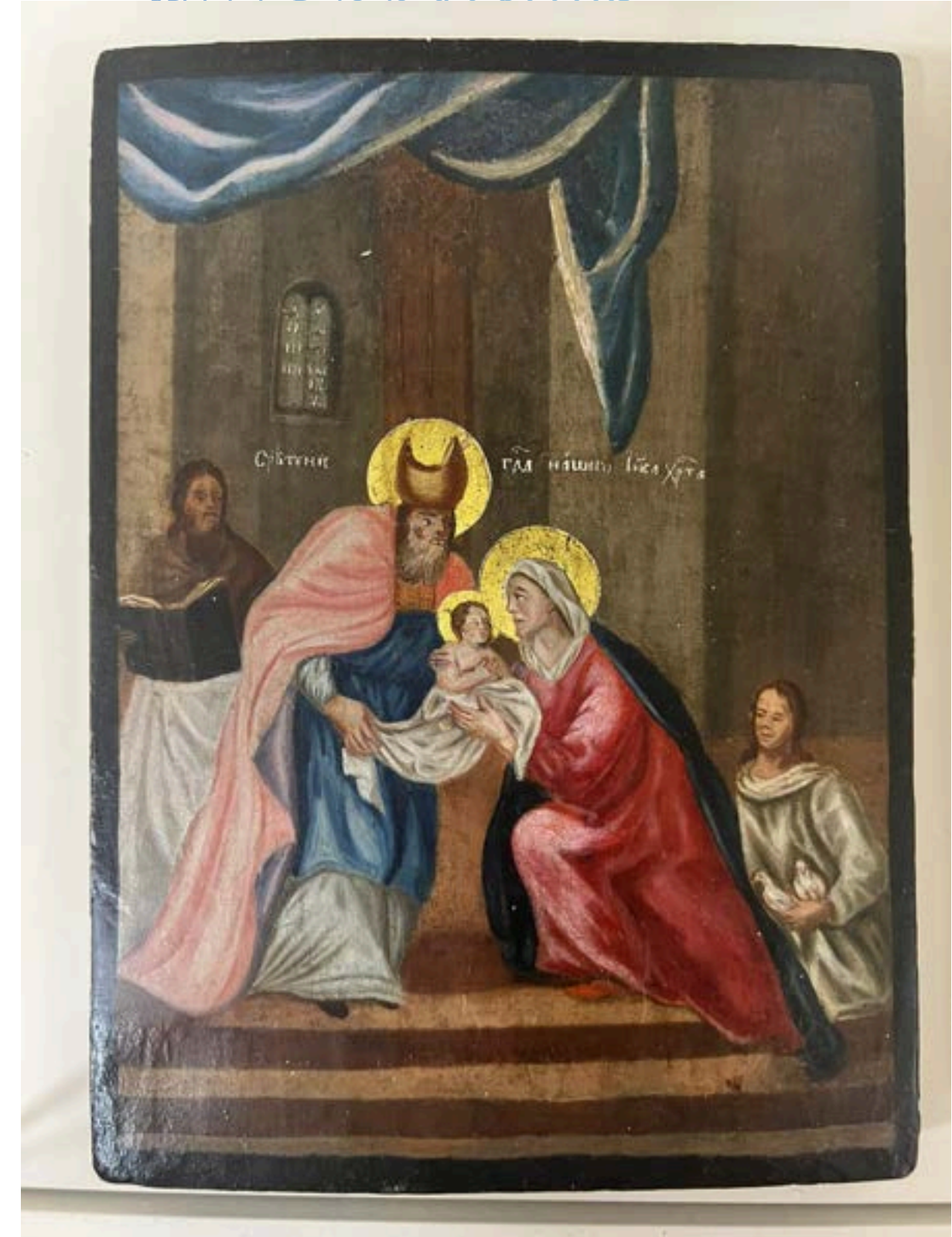
ΜΟΥΣΕΙΟ ΣΕΡΒΙΚΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

ΜΟΥΣΕΙΟ ΣΕΡΒΙΚΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

ΜΟΥΣΕΙΟ ΣΕΡΒΙΚΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

ΜΟΥΣΕΙΟ ΣΕΡΒΙΚΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

ΜΟΥΣΕΙΟ ΣΕΡΒΙΚΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

ΜΟΥΣΕΙΟ ΣΕΡΒΙΚΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

ΜΟΥΣΕΙΟ ΣΕΡΒΙΚΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

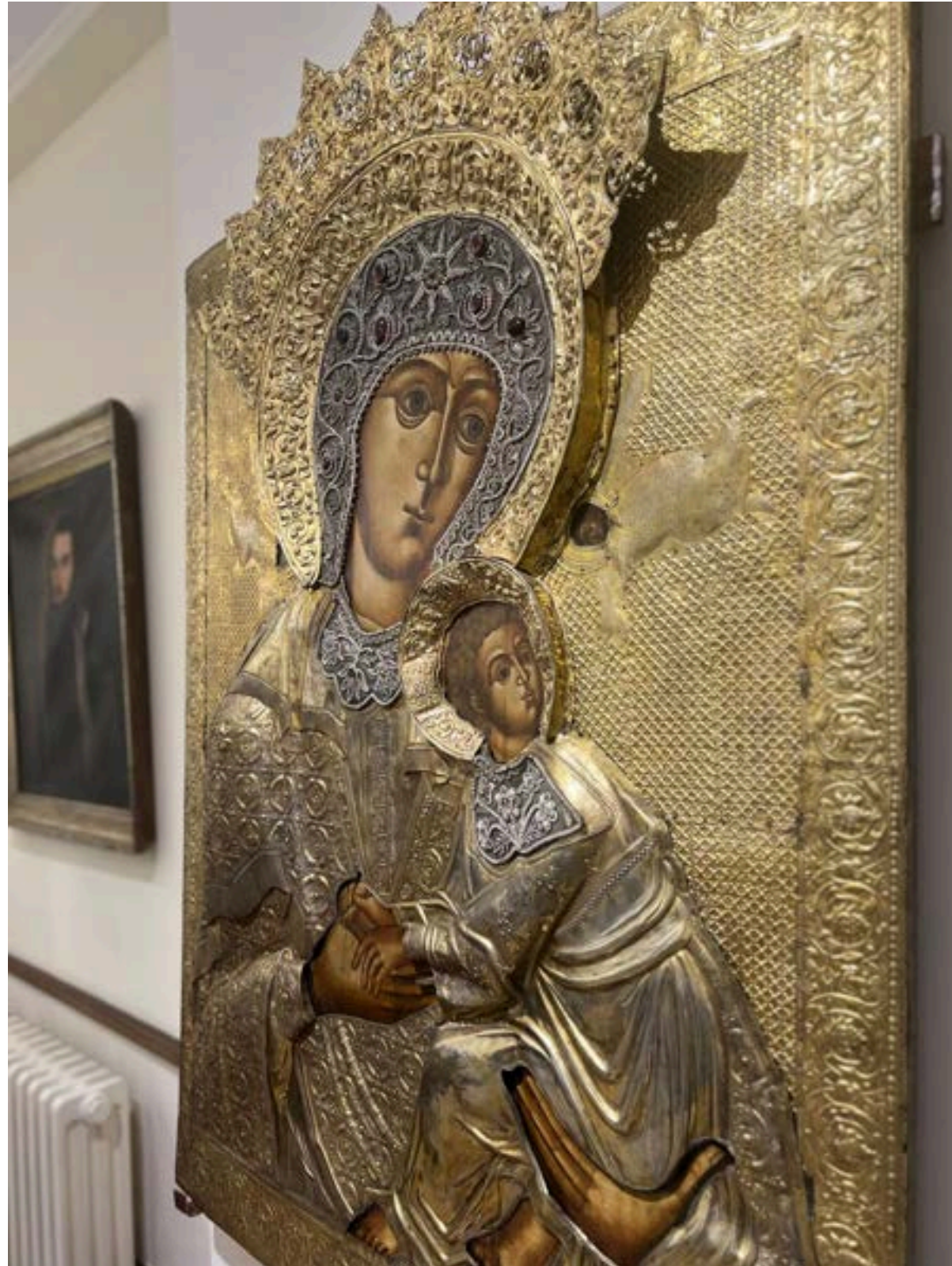

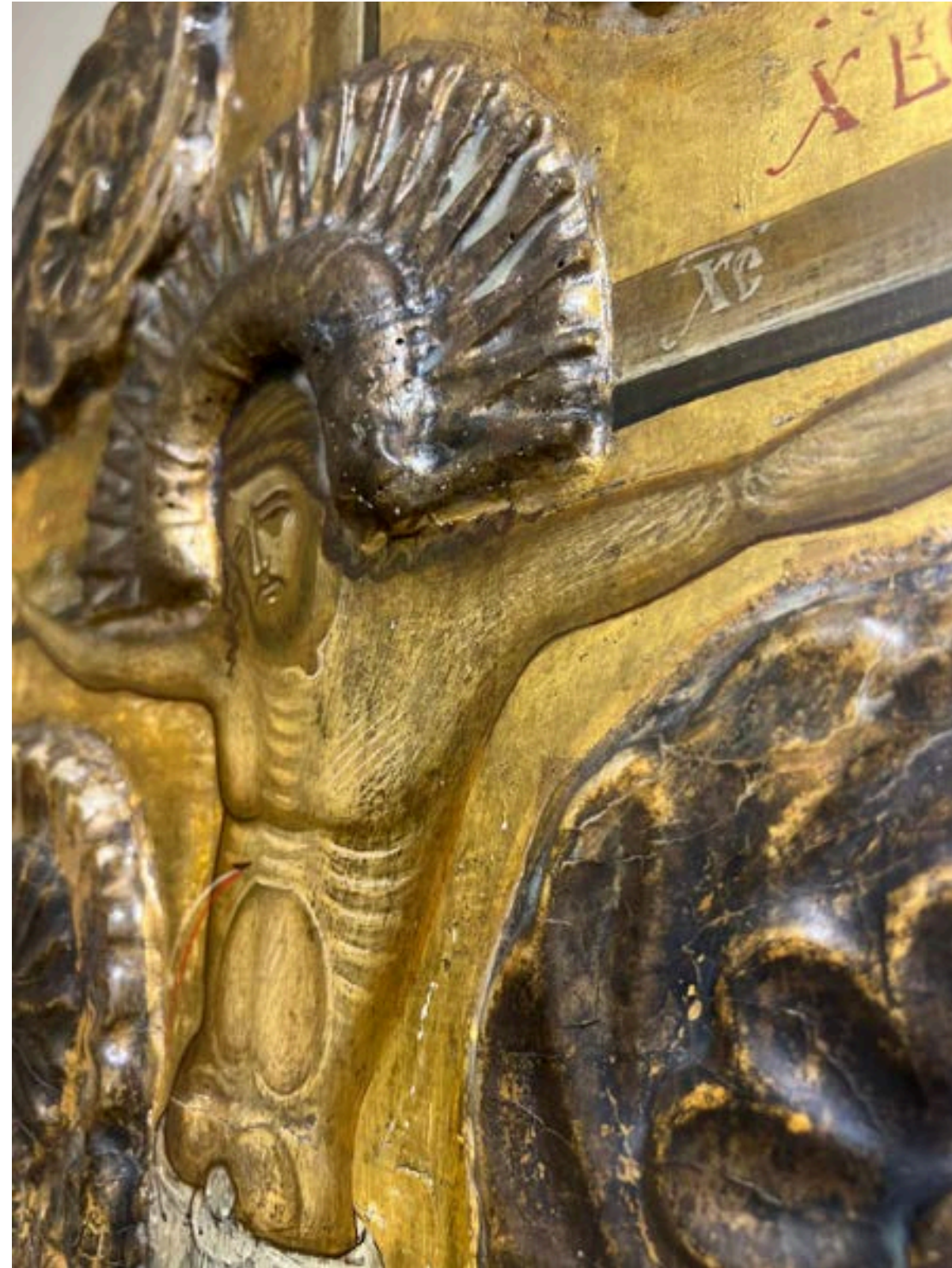
ΜΟΥΣΕΙΟ ΣΕΡΒΙΚΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

ΜΟΥΣΕΙΟ ΣΕΡΒΙΚΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

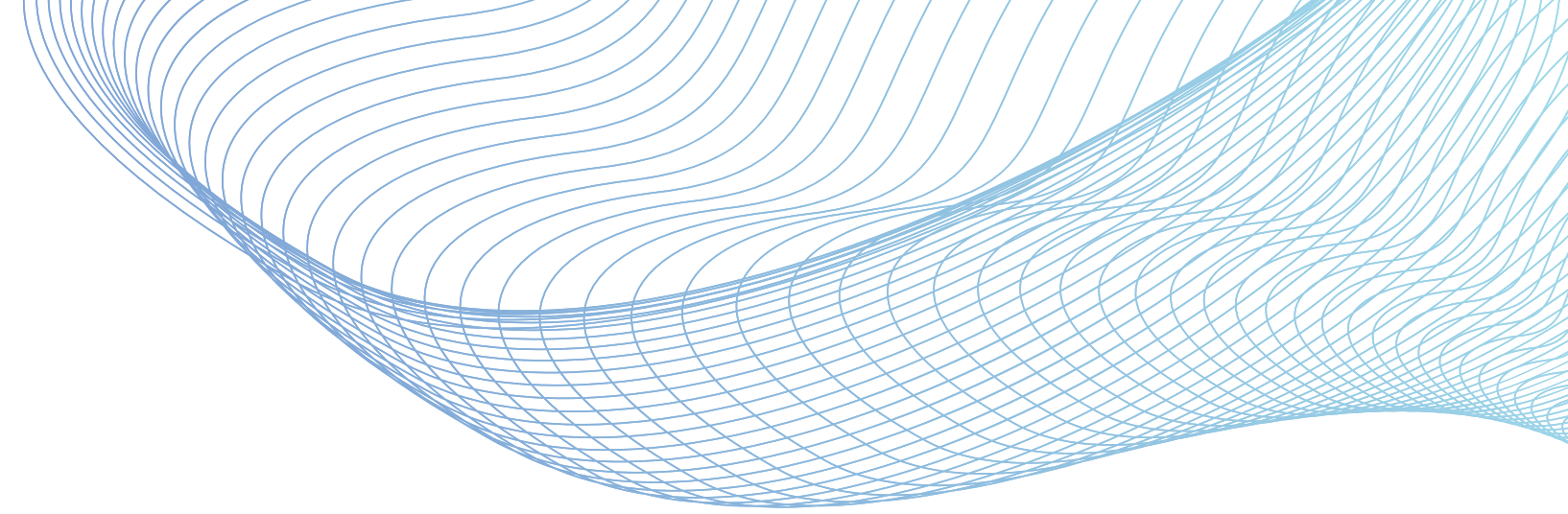
ΜΟΥΣΕΙΟ ΣΕΡΒΙΚΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

ΜΟΥΣΕΙΟ ΣΕΡΒΙΚΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

ΜΟΥΣΕΙΟ ΣΕΡΒΙΚΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

ΜΟΥΣΕΙΟ ΣΕΡΒΙΚΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

ΜΟΥΣΕΙΟ ΣΕΡΒΙΚΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

ΚΡΥՏΕΔΟΛ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙ

Η Μονή ιδρύθηκε μεταξύ 1509-1516 από τον επίσκοπο Μάξιμο (Δεσποτη-τζορατς-μπρεκοβιτς) και την μητέρα του Αγγελίνα.

Το μοναστήρι υπήρξε η τελευταία κατοικία του Σέρβου Βασιλιά Μιλάν Ά (εδώ είναι ο τάφος του).

KRUŠEDOL MONASTIRI

KRUŠEDOL MONASTIRI

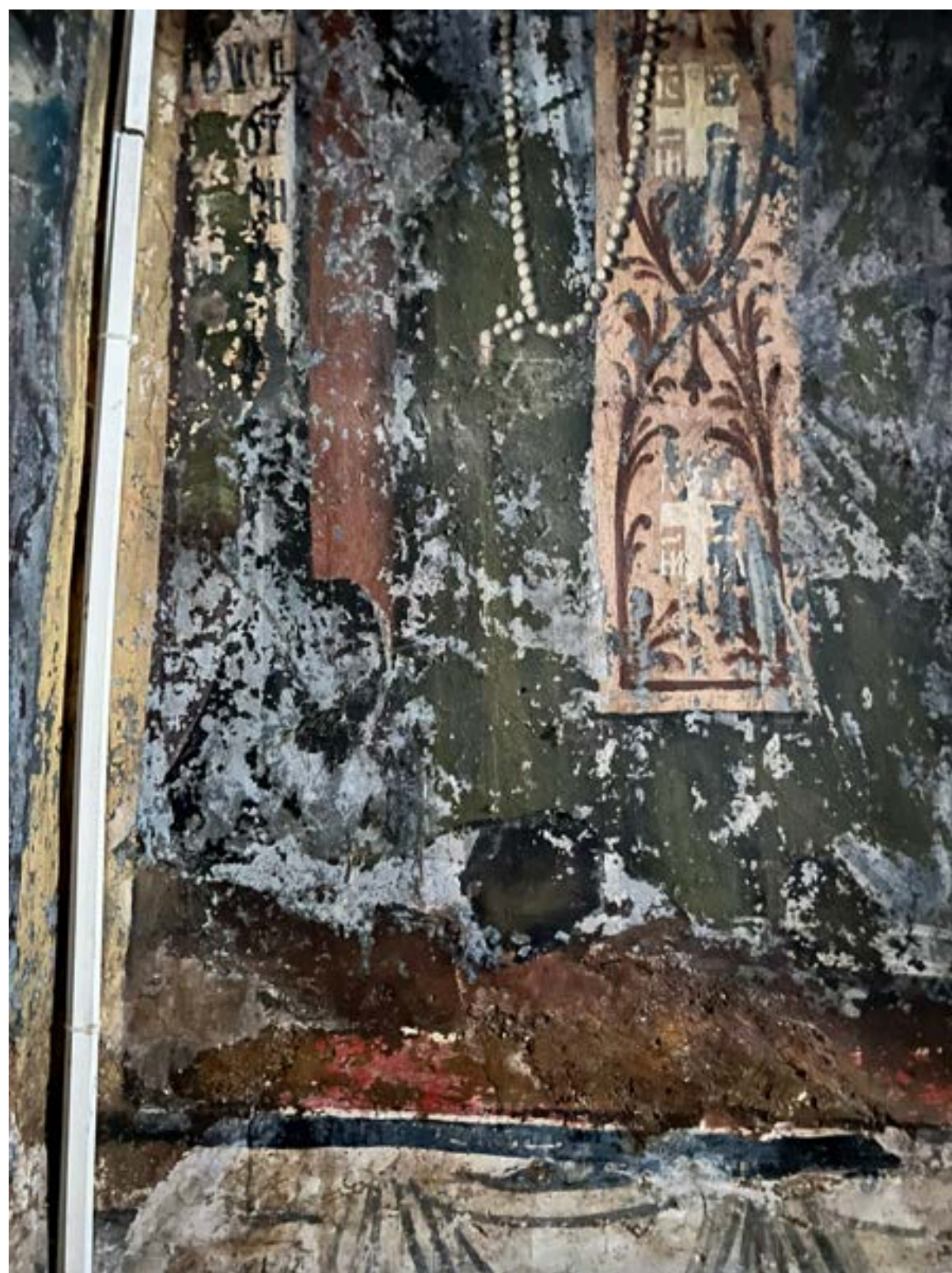
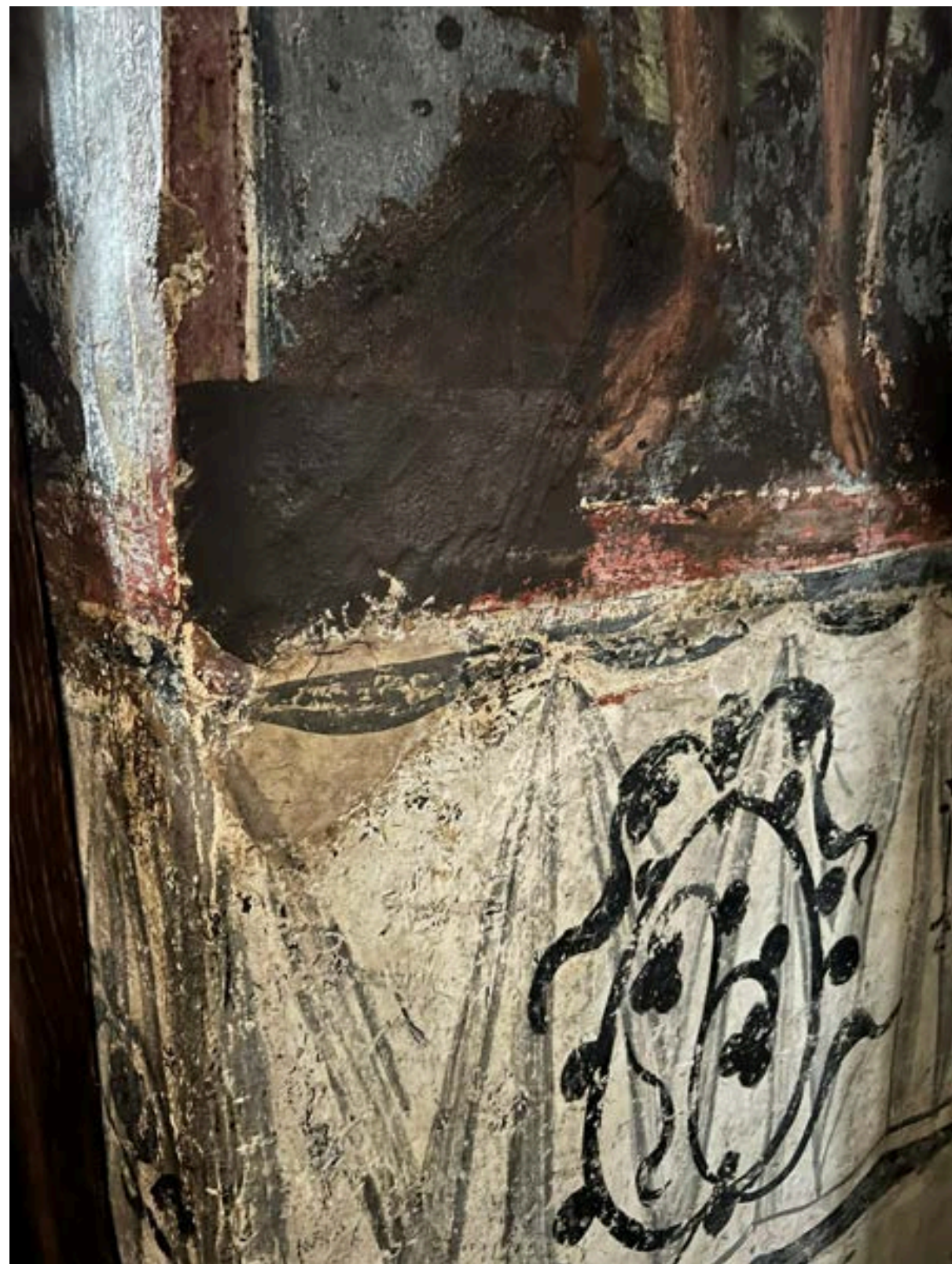
KRUŠEDOL MONASTIRI

KRUŠEDOL MONASTIRI

KRUŠEDOL MONASTIRI

ΚΡΥΣΤΑΛΛΟΓΡΑΦΙΑ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙ - ΦΘΟΡΕΣ

Παράγοντες που επηρεάζουν τη φθορά μιας τοιχογραφίας είναι συνήθως:

- Η υγρασία: επηρεάζει όλα τα υδροσκοπικά υλικά που αποτελούν μία τοιχογραφία και οδηγεί στην αποσύνθεσή τους.
- Η δράση των αλάτων: σε μεταβολές υγρασίας- θερμοκρασία έχουμε κρυσταλλοποίηση διάλυση των αλάτων και η τοιχογραφία γίνεται σαθρή. Υπάρχουν 2 τύποι κρυσταλλοποίησης αλάτων σε μία τοιχογραφία.
 - α) Συνεχής διείσδυση και γρήγορη εξάτμιση υγρασίας, τα άλατα κρυσταλλοποιούνται στην επιφάνεια
 - β) Αργή διείσδυση υγρασίας, συγκέντρωση αλάτων κάτω από την επιφάνεια, ασκούν πιέσεις και δημιουργία ρωγμών.
- Βιολογικοί παράγοντες:
 - α) Λειχήνες, φύκια-μύκητες, όταν η σχετική υγρασία είναι πάνω από 65%,επηρεάζουν το κονίαμα εκκρίνοντας οξέα.
 - β) Περιττώματα πουλιών, επειδή περιέχουν νιτρικά και φωσφορικά άλατα.
 - γ) Μικροοργανισμοί, μικρόβια τα οποία προέρχονται από φιλήματα, ομαδική εκπνοή, άγγιγμα με το χέρι.

ΚΡΥΨΕΔΟΛ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙ - ΦΘΟΡΕΣ

- Φυσικοί παράγοντες: σεισμοί, πλημμύρες, κ.λ.π.
- Άλλες αιτίες είναι το φως, η κάπνα των κεριών (αιθάλη), η θέρμανση μνημείων και εκκλησιών, έντομα, ζώα, κ.λ.π.
- Επίσης έχουμε αλλοιώσεις που οφείλονται στην κακή ποιότητα των υλικών, σε ακατάλληλες τεχνικές και τέλος στον ανθρώπινο παράγοντα.
- Ο πόλεμος: εκρήξεις, λογχίσματα, βομβαρδισμοί, κ.λ.π.
- Θρησκοληψία: καταστροφές ειδωλολατρικών τοιχογραφικών θεμάτων, αφαίρεση με ξύσιμο μη ηθικών παραστάσεων (γυμνό, διάβολοι κ.λ.π.)
- Αρχαιοκαπηλία: π.χ. κλέψιμο κεφαλών Αγίων με αποτέλεσμα καταστροφή και απώλεια τμημάτων τοιχογραφιών και
- Άγνοια: δημιουργεί τις περισσότερες καταστροφές.

ΜΟΝΑΣΤΗΡΙ ΓΡΓΕΤΕΓ

Ιδρύθηκε μεταξύ 1465 και 1485 και διαθέτει την εικόνα **Mother Trojerucica**, αντίγραφο της ομώνυμης εικόνας της σερβικής Μονής Χιλανδαρίου του Αγίου Ορους.

Το μοναστήρι **Grgeteg** είναι ένα σερβικό ορθόδοξο μοναστήρι στο βουνό **Fruška Gora** στη βόρεια Σερβία, στην επαρχία της **Vojvodina**.

Σύμφωνα με την παράδοση, το μοναστήρι ιδρύθηκε από τον **Zmaj Ognjeni Vuk** το 1471. Οι παλαιότερες ιστορικές αναφορές για το μοναστήρι χρονολογούνται από το 1545/1546.

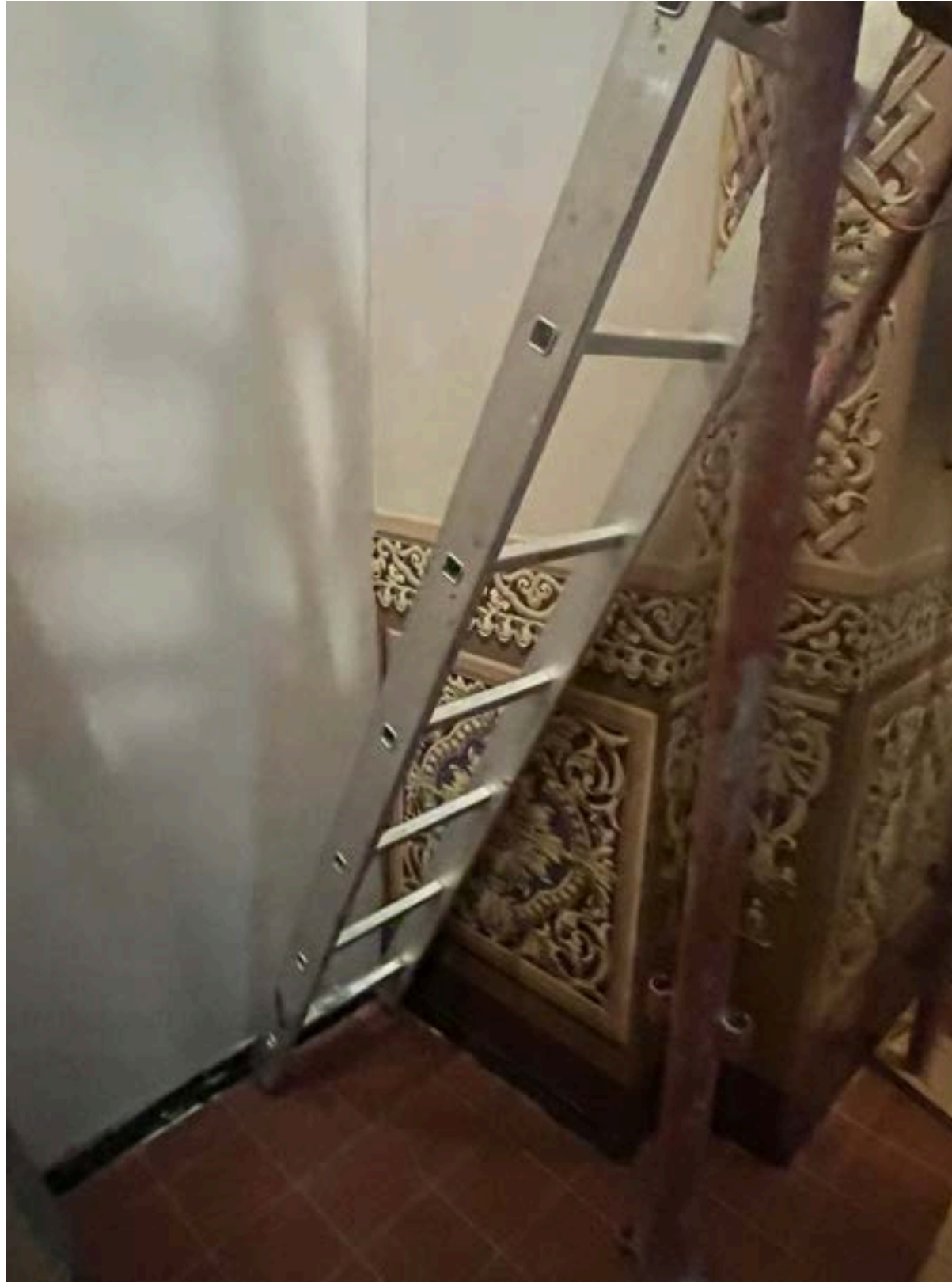

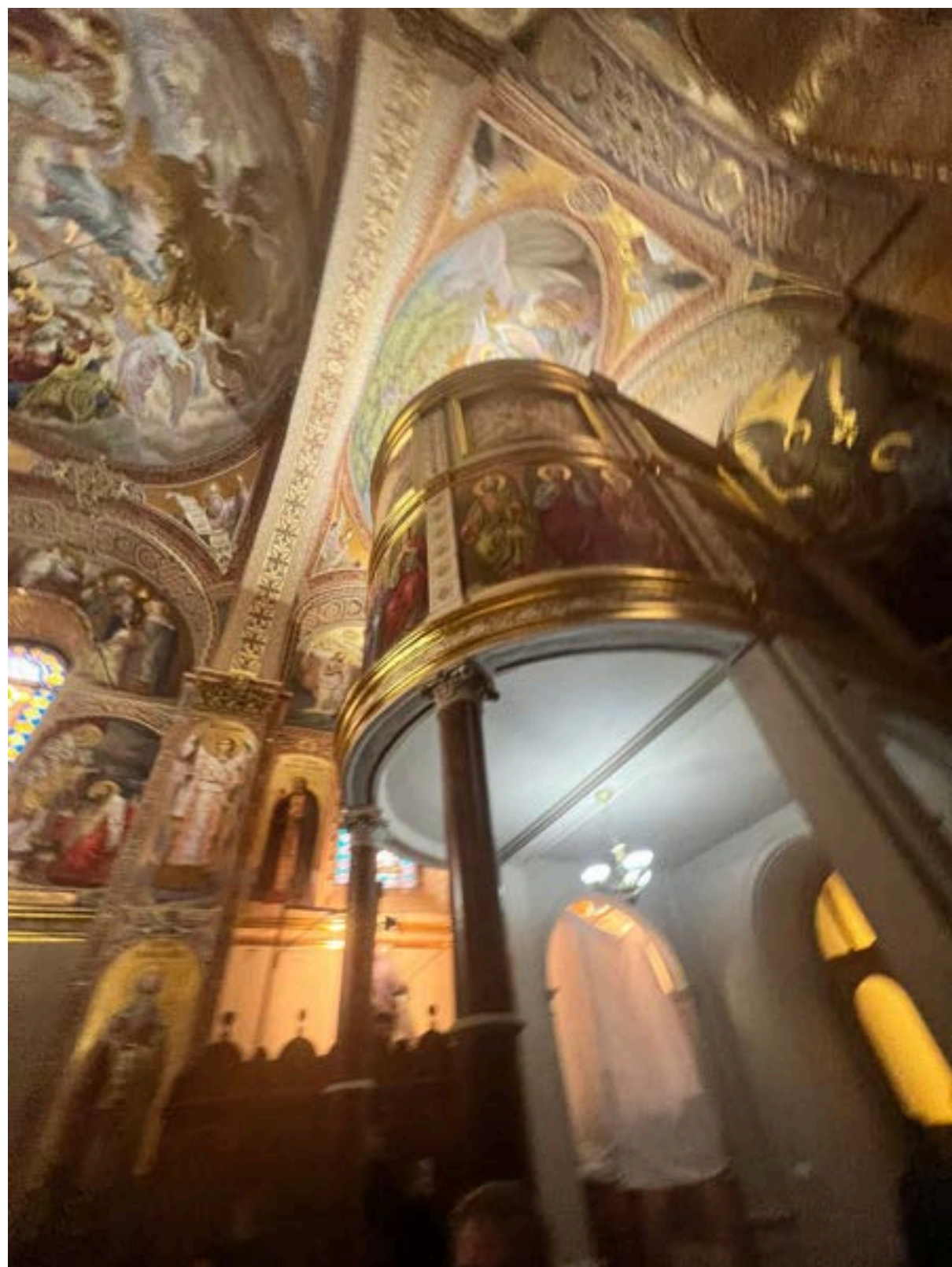

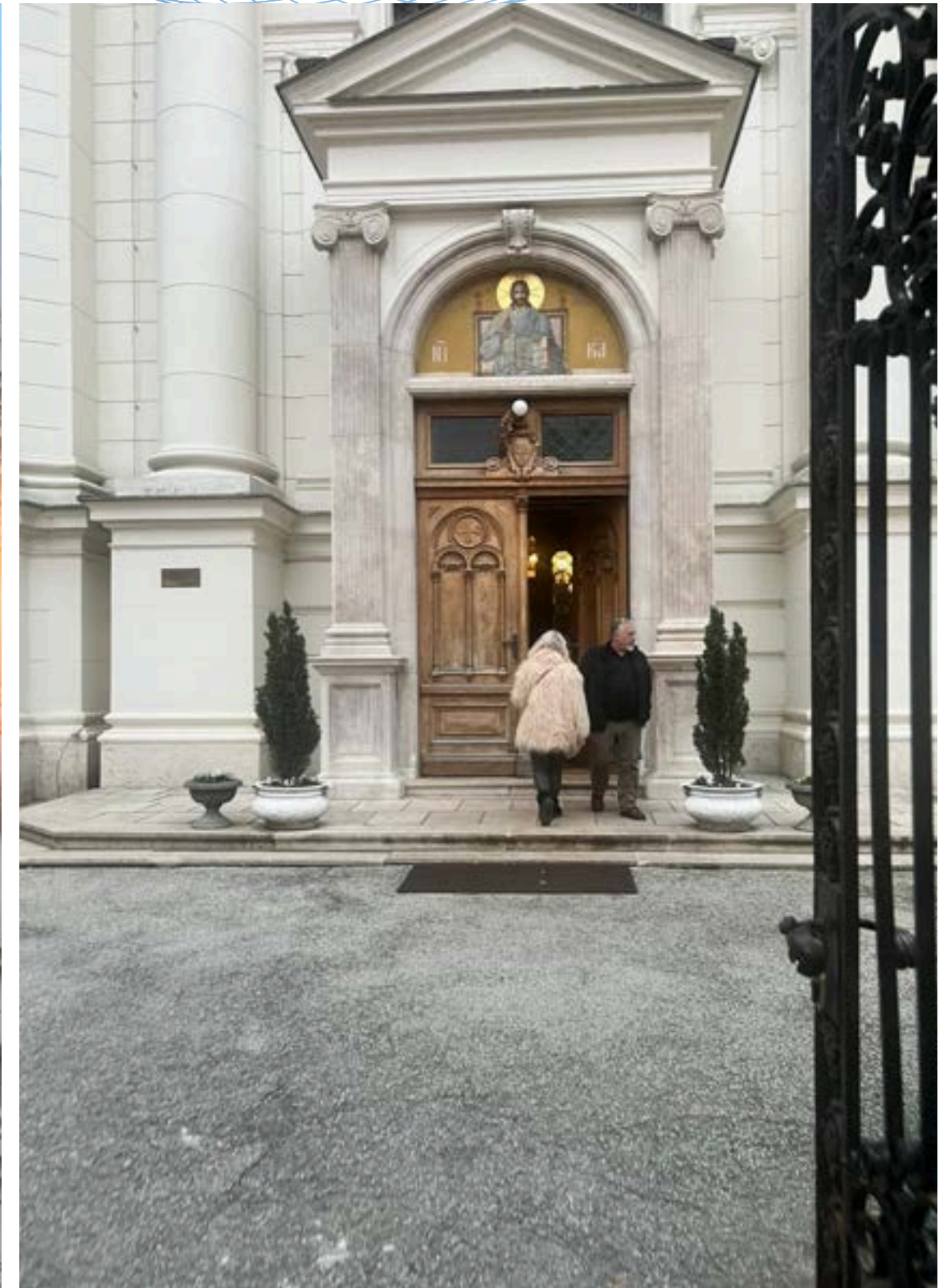

ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΚΑΘΕΔΡΙΚΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ

Ο Ορθόδοξος καθεδρικός ναός της Σερβίας στο γραφικό Sremski Karlovci και βρίσκεται στο κέντρο της πόλης, δίπλα στο παλάτι του Πατριαρχείου.

Είναι χτισμένο σε στιλ υψηλού μπαρόκ και έχει κεντρικό διάδρομο.

ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΚΑΘΕΔΡΙΚΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Πάντος, Π. Α. 2001: Κωδικοποίηση νομοθεσίας για την πολιτισμική κληρονομιά κατά θέματα, Ά Ελληνική Νομοθεσία. Αθήνα: ΥΠΠΟ, Διεύθυνση Αρχείων Μνημείων και Δημοσιευμάτων.
- Πετράκος, Β. Χ. 1982: Δοκίμιο για την αρχαιολογική νομοθεσία. Αθήνα: ΥΠΠΟ-ΤΑΠ, αρ. 29.
- Σκουρής, Π. & Ε. Τροβά, 2003: Προστασία Αρχαιοτήτων και Πολιτιστικής Κληρονομιάς. Αθήνα: Σάκκουλα.
- <http://ebooks.edu.gr/ebooks/handle/8547/3109>